

Cvičení 6

Příklad 1: Mějme následující jazyky:

$$L_1 = \{w \in \{0, 1\}^* \mid |w| < 5\}$$

$$L_2 = \{w \in \{0, 1\}^* \mid \text{ve } w \text{ je každá } 0 \text{ (přimo) následována } 1\}$$

$$L_3 = \{w \in \{0, 1\}^* \mid w \text{ je binárním zápisem prvočísla}\}$$

$$L_4 = \{w \in \{0, 1\}^* \mid w = w^R\}$$

- Vyjmenujte prvních 10 slov z každého z jazyků L_1, L_2, L_3, L_4 (nejmenších vzhledem k uspořádání $<_L$).
- Vyjmenujte prvních 10 slov z každého z jazyků $\overline{L_1}, \overline{L_2}, \overline{L_3}, \overline{L_4}$.
- Vyjmenujte prvních 10 slov z každého z jazyků $L_1 \cap L_2, L_1 \cap L_3, L_2 \cap L_4$.
- Vyjmenujte prvních 10 slov z každého z jazyků $L_1 \cup L_4, L_2 \cup L_3$.

Příklad 2: Uvažujme jazyky nad abecedou $\{a, b\}$. Vypište všechna slova ve zřetězení jazyků $L_1 = \{\varepsilon, abb, bba\}$ a $L_2 = \{a, b, abba\}$.

Příklad 3: Uvažujme jazyky nad abecedou $\{0, 1\}$. Vypište všechna slova ve zřetězení

$$\{0, 001, 111\} \cdot \{\varepsilon, 01, 0101\}$$

Příklad 4: Uvažujme jazyky nad abecedou $\{0, 1\}$. Popište (slovně) jazyk vzniklý iterací $\{00, 111\}^*$ a vyjmenujte prvních 10 slov z tohoto jazyka.

Příklad 5: Uvažujme jazyky nad abecedou $\{0, 1\}$. Nechť L_1 je jazykem všech těch slov obsahujících nejvýše jeden znak '1' a L_2 je jazykem všech těch slov, která se čtou stejně zepředu jako zezadu (tzv. palindromů). Která všechna slova jsou v průniku $L_1 \cap L_2$?

Poznámka: Pozor, průnik obou jazyků je nekonečný.

Příklad 6: Zjistěte, které z následujících dvou vztahů jsou platné pro všechny jazyky L_1, L_2, L_3 :

a) $(L_1 \cup L_2) \cdot L_3 = (L_1 \cdot L_3) \cup (L_2 \cdot L_3)$?

b) $(L_1 \cap L_2)^* = L_1^* \cap L_2^*$?

Příklad 7: Proč obecně neplatí $(L_1 \cap L_2) \cdot L_3 = (L_1 \cdot L_3) \cap (L_2 \cdot L_3)$?

Příklad 8: Předpokládejme, že $|\Sigma| = k$ ($k \geq 1$) a $n \in \mathbb{N}$.

a) Kolik existuje slov ze Σ^* délky n ?

b) Kolik existuje slov ze Σ^* délky nejvýše n ?

Příklad 9: Předpokládejme, že $\Sigma = \{a, b\}$ a $n, k \in \mathbb{N}$. Kolik existuje slov $w \in \Sigma^*$ takových, že $|w| = n$ a $|w|_a = k$?

Příklad 10: Předpokládejme, že $\Sigma = \{a_1, a_2, \dots, a_m\}$, $n \in \mathbb{N}$, $k_1, k_2, \dots, k_m \in \mathbb{N}$ a

$$k_1 + k_2 + \dots + k_m = n.$$

Kolik existuje slov $w \in \Sigma^*$ takových, že $|w| = n$ a $\forall i \in \{1, 2, \dots, m\} : |w|_{a_i} = k_i$?

Příklad 11: Popište alespoň 5 různých uspořádání na množině všech slov nad abecedou $\{0, 1\}$. U každého z nich ukažte, že jde skutečně o uspořádání, tj. reflexivní, tranzitivní a antisymetrickou relaci v případě neostrého uspořádání nebo tranzitivní a asymetrickou relaci v případě ostrého uspořádání, a dále pak detailně popište vlastnosti daného uspořádání (např. zda jde o úplné nebo částečné uspořádání, zda existuje nejmenší nebo největší prvek, jaké prvky jsou minimální nebo maximální, zda v daném uspořádání existují nekonečně klesající nebo nekonečně rostoucí posloupnosti apod.)

Příklad 12: Uvažujme jazyky nad abecedou $\{0, 1\}$. Nechť L_1 je jazykem všech těch slov obsahujících nejvýše pět znaků '1' a L_2 je jazykem všech těch slov, která obsahují stejně '0' jako '1'. Kolik je slov v průniku $L_1 \cap L_2$?

*Příklad 13: Uvažujme jazyky nad abecedou $\{c, d\}$. Nechť L_0 je jazyk všech těch slov, která obsahují různé počty výskytů symbolu c a výskytů symbolu d . Popište slovně zřetězení $L_0 \cdot L_0$.

*Příklad 14: Uvažujme jazyky nad abecedou $\{a, b\}$. Nechť L_a je jazyk všech těch slov, která obsahují více a než b , a L_b je jazyk všech těch slov, která obsahují více b než a . Jaký jazyk vznikne zřetězením $L_a \cdot L_b$?

*Příklad 15: Jazyk L_1 obsahuje 6 slov a jazyk L_2 obsahuje 7 slov. Kolik nejméně slov musí obsahovat zřetězení $L_1 \cdot L_2$?